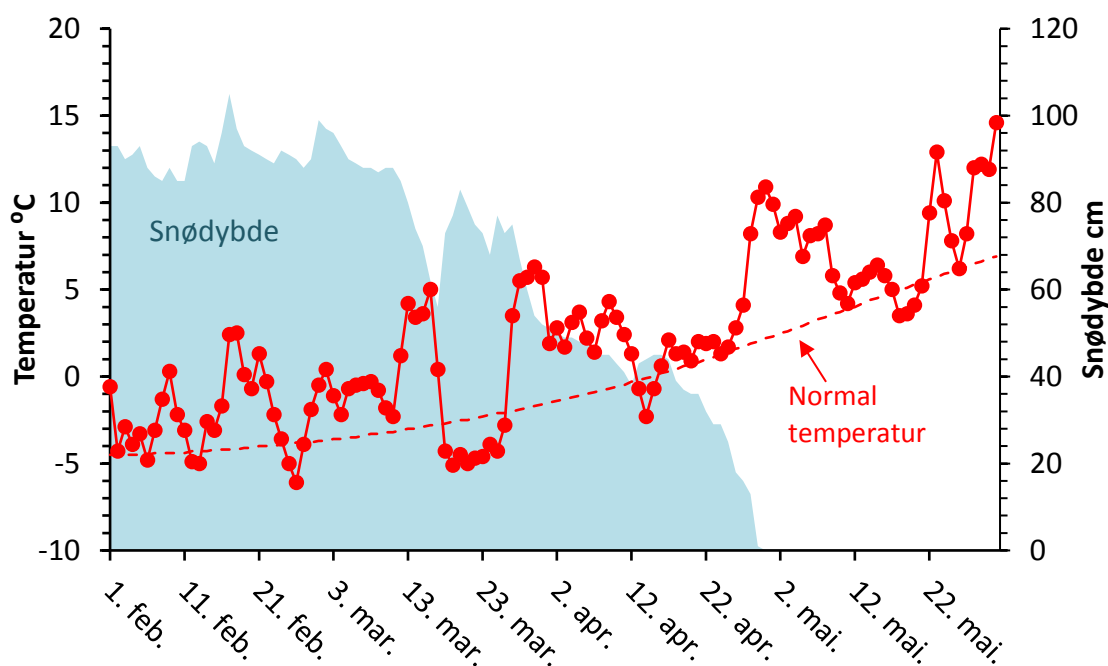

Vårtrekket 2016

*Av Rob Barrett,
Tromsø Museum – Universitetsmuseet,
9037 Tromsø*

Våren 2016 ble 3 °C varmere enn normalt, en ny rekord for Nord-Norge. Det begynte allerede i februar da temperaturene på enkelte stasjoner i indre Troms og Finnmark lå 4-5 °C over normalen. Avviket var enkelte steder omtrent like stort i mars og april, og 29. april ble det satt rekord for maksimum temperatur for både Troms og Finnmark med 17,5 °C i Tromsø og 18,1 °C i Pasvik. Mai-måneden for hele landet var den fjerde varmeste siden 1900 med et avvik på +2,1 °C, og de største avvikene var mer enn 5 grader på flere stasjoner i Finnmark. I Kvænangen ble månedsmiddel temperaturen 8,9 °C, dvs. 0,4 grader varmere enn rekorden fra 2013.

Utvikling av døgntemperatur (rød strek) og snøsmelting (blå felt) ved Værvarslingen i Tromsø, februar-mai 2016. Data fra www.met.no.

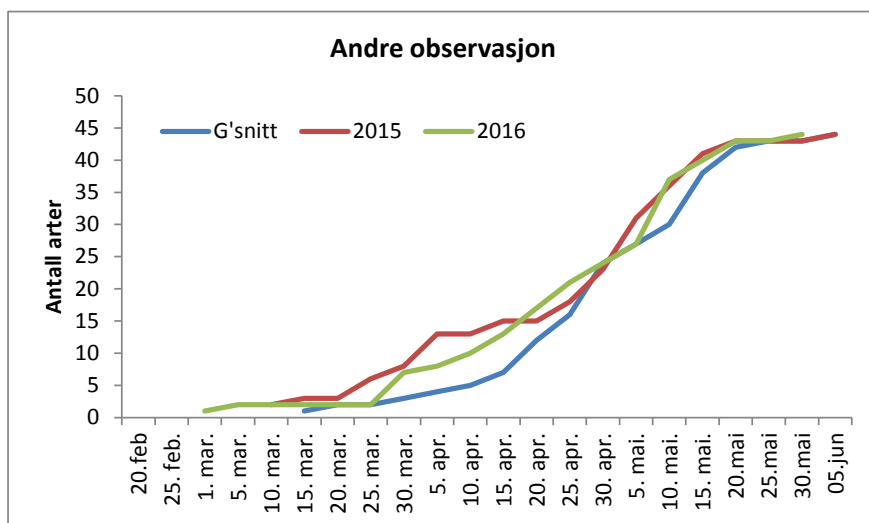
Ikke overraskende førte dette til enda et tidlig vårtrekk og to ny rekorder for fylket. Den første var en **måltrost** i Lyngen 7. april, tre dager før forrige rekord i 2003 (i Straumbukta, Kvaløya) og tre uker før normalen. Den andre var det en **jordugle** som ble observert 16. april i Skogsfjord, Karlsøy. Den forrige rekord var 18. april 2009 på Tisnes utenfor Tromsø. Gjennomsnitt for fylket er 2. mai.

Trekksesongen 'begynte' 22. februar med en observasjon av 6 **snøspurv** i Bardu, noe som også var mye (tre uker) tidligere enn vanlig. Tre dager senere ble en **tjeld** observert på Kvaløya, to uker tidligere enn normalt. I begge tilfeller ankom hovedtrekket av de fleste individene i siste halvdel av mars, dvs. til vanlig tid. Andre enkeltindivider som ble observert 10-15 døgn før artsfrendene var en **vipe** på Musvær, Tromsø 15. mars, en **gråtrost** på Tromsøya 10. april, en **jernspurv** i Balsfjord 11. april og en **svarthvit fluesnapper** i Harstad 20. april. Her har jeg sett bort fra januarobservasjonene av en vipe i Tromsø og en flokk med gråtrost i Harstad. Begge antas å ha vært overvintrende fugl. Andre trekkfuglarter som antas å ha overvintret er vist i tabellen nedenfor.

Vinterobservasjoner av fugl i Troms i 2016

Art	Antall	Dato	Sted
Vipe	1 ind.	3. jan	Holt, Tromsøya
Rødstrupe	1 ind.	19.-25. mars	Fauskevåg, Harstad
Enk'bekkasin	1 ind.	18. jan	Kvaløysletta, Tromsø
Fiskemåse	1-22 ind.	jan. og feb.	Trømsø & Balsfjord
Ringtrost	1 ind.	23. mar	Nord-Kvaløya, Karlsøy
Gråtrost	15 ind.	30. jan	Harstad
Bokfink	1 ind.	19. jan	Nyvoll, Balsfjord

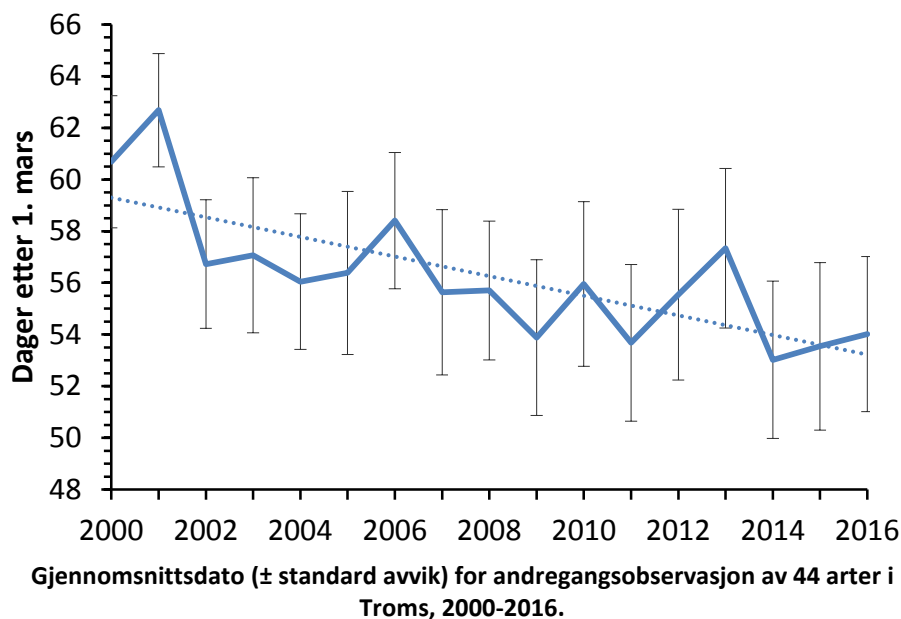
Som i fjor har jeg lekt litt med statistikken, og sett på når fuglene ankom fylket gjennom årene ved å beregne gjennomsnittsdato for den andre årlige observasjonen av 44 arter. Ved å bruke andre gangs observasjon unngår man (delvis) problemet at enkelte (unntaks)individer kan ankomme fylket veldig tidlig. I figuren vises summen av antall arter

Utvikling av vårtrekket i Troms i 2016 (grønn strek) sammenlignet med 2015 (rød strek) og gjennomsnittet (blå strek). Kurven viser hvordan antallet av totalt 44 registrerte arter økte utover våren.

som ble registrert fra dag til dag. Utviklingen i 2016 ble omtrent som den var i 2015 og igjen tidligere enn gjennomsnittet.

Tar vi med gjennomsnittet for de samme 44 artene, ser vi at tendensen fortsetter mot en tidligere ankomst av trekkfugl fra år til år og at trekket i 2016 var omtrent én uke tidligere enn ved årtusenskiftet.

Observasjonsdatoer (første og andre observasjon) for trekkfugler i Troms (og Evenes) i 2016.

Art	1. obs.	Sted, kommune	2. obs.	Sted, kommune
Snøspurv	22.feb	Setervatn, Bardu	05.mar	Steindalen, Storfjord
Tjeld	25.feb	Slåttnes, Tromsø	27.feb	Evenskjer, Skånland
Hettemåse	13.mar	Hatteng, Storfjord	14.mar	Kileng, Storfjord
Bokfink	15.mar	Nyvoll, Balsfjord	28.mar	Skånland & Tromsø
Vipe	15.mar	Musvær, Tromsø	27.mar	Buktelva, Tromsø
Stær	16.mar	Holt, Tromsø	18.mar	Straumbukta, Tromsø
Gravand	25.mar	Sommarøya, Tromsø	26.mar	Tisnes, Tromsø
Skjærpiplerke	25.mar	Måsværundet, Karlsøy	14.apr	Langnes, Tromsø
Grågås	26.mar	Hillesøy, Tromsø	27.mar	Musvær, Tromsø
Sandlo	27.mar	Tisnes, Tromsø	29.mar	Ibestadfjæra
Ringdue	28.mar	Nyvoll, Balsfjord	30.mar	Tromsøya
Gråtrost	30.mar	Tromsøya	10.apr	Evenes

Art	1. obs.	Sted, kommune	2. obs.	Sted, kommune
Krikkand	02.apr	Holt, Tromsøya	26.apr	Tårstadosen, Evenes
Bjørkefink	03.apr	Larseng, Tromsø	13.apr	Balsfjord & Tromsø
Rugde	05.apr	Ørnneset, Balsfjord	06.apr	Kjerringberget, Ibestad
Måltrost	07.apr	Jensvoll, Lyngen	19.apr	Kvaløya, Tromsø
Linerle	09.apr	Måsnes, Karlsøy	10.apr	Storfjord
Rødstrupe	10.apr	Seljelvnes, Balsfjord	15.apr	Grunnreisa, Sørreisa
Rødvingetrost	10.apr	Movik, Tromsø	13.apr	Kjerringberget, Ibestad
Sildemåse	10.apr	Hestnes, Balsford	23.apr	Tønsvika, Tromsø
Småspove	10.apr	Mimarmyra, Skånland	08.mai	Rakkfjord, Tromsø
Jernspurv	11.apr	Seljelvnes, Balsfjord	19.apr	Tromsøya
Bergirisk	12.apr	Toftena, Tromsø	12.apr	Håkøybotn, Tromsø
Kortnebbgås	13.apr	Tisnes, Tromsø	30.apr	Håkøya, Tromsø
Toppand	14.apr	Sørkjosen, Balsfjord	24.apr	Nordkjosbotn, Balsfjord
Fjellvåk	16.apr	Måsnes, Karlsøy	17.apr	Kattfjordeidet, Tromsø
Gransanger	16.apr	Tromsø & Balsfjord	18.apr	Sørreisa
Jordugle	16.apr	Skogsfjord, Karlsøy	23.mai	Fauskevåg, Harstad
Enkeltbekkasin	18.apr	3 lokaliteter, Tromsø	22.apr	Håkøybotn, Tromsø
Lappspove	18.apr	Småsletta, Tromsø	20.apr	Tisnes, Tromsø
Rødstilk	19.apr	Skulsfjord, Tromsø	30.apr	L. Måsvær, Karlsøy
Dvergfolk	20.apr	Trøssen, Skånland	24.apr	Straumsbukta, Tromsø
Heilo	20.apr	Kvæfjord	24.apr	Tisnes, Tromsø
Sv'thvit fl'snapper	20.apr	Stangnes, Harstad	04.mai	Seljelvnes, Balsfjord
Heipiplerke	23.apr	Langnes, Tromsø	28.apr	Krøttøya, Harstad
Ringtrost	23.apr	Fauskevåg, Harstad	26.apr	Kvassåsen, Evenes
Tårnfalk	26.apr	Dåfjord, Karlsøy	28.apr	Straumsbukta, Tromsø
Sivspurv	28.apr	Håkøybotn, Tromsø	04.mai	Vesterbotn, Kvæfjord
Låvesvale	30.apr	Tønsnes, Tromsø	07.mai	Ervika, Harstad
Løvsanger	02.mai	Boltås, Skånland	07.mai	2 lok. Tromsø
Tyvjo	02.mai	Sørkjosen, Balsfjord	05.mai	Tisnes, Tromsø
Steinskvett	03.mai	Skjervøy	06.mai	Rakkfjorden, Tromsø
Rødstjert	04.mai	Karnesodden, Lyngen	06.mai	Oteren, Storfjord
Brushane	05.mai	Tisnes, Tromsø	18.mai	Sørkjosleira, Balsfjord
Gluttsnipe	05.mai	Sørreisa & Skånland	06.mai	Skibotn, Storfjord
Trepiplerke	07.mai	Målselv & Harstad	08.mai	Lavangsvatnet, Skånland
Grønnstilk	08.mai	Tennvatn, Skånland	09.mai	Tisnes, Tromsø
Myrsnipe	8.mai	Tisnes, Tromsø	13.mai	Selnesbukta, Tromsø
Sandsvale	08.mai	Lavangsvatn, Skånland	11.mai	Skjæret, Balsfjord

Art	1. obs.	Sted, kommune	2. obs.	Sted, kommune
Steinvender	08.mai	Tisnes, Tromsø	9.mai	Selnesbukta, Tromsø
Strandsnipe	08.mai	Trøseelvosen, Skånland	11.mai	Bardufoss dam, Bardu
Taksvale	08.mai	Boltås, Skånland	09.mai	Brokvikvatn, Harstad
Polarsnipe	10.mai	Tromsø & Balsfjord	11.mai	Tromsø & Balsfjord
Temmincksnipe	13.mai	Karnes, Lyngen	16.mai	Giæverbukta, Tromsø
Blåstrupe	14.mai	Håkøybotn, Tromsø	15.mai	2 lok. Balsfjord
Buskskvett	15.mai	Balsfjord & Målselv	23.mai	Spåknesøra, Nordreisa
Gjøk	16.mai	Elvestad, Bardu	19.mai	Brøstadbotn, Dyrøy
Skjeand	18.mai	Sørkjosleira, Balsfjord	29.mai	Kvannesvatn, Harstad
Rødnebbterne	19.mai	Seljelvnes, Balsfjord	20.mai	Tisnes, Tromsø
Sivsanger	28.mai	Skulsfjord & Tromsøya	29.mai	3 lok. Balsfjord

Takk

Mange takk til-Sveinulf Aalmen, Lotte Berg, Fredrik Broms, Harald Elverum, Unni R. Bjerke Gamst, Herdis og Nils Grønvik, Oddvar Hagen, Kasper Holmen, Didrik Hveding, Per Johnsen, Halvar Ludvigsen, Hans Prestbakmo, Ellen Ross, Tino Schott, Roar Seppola og Trond Østvang som sendte inn skjemaer og lister for 2016.-Observasjoner som ble meldt inn til Tromsø Museum, kringkastet gjennom FugliNords mailingliste (jfr.

<http://groups.yahoo.com/group/fuglinord/>) og "Artsobservasjoner" funnet på <http://artsobservasjoner.no> ble også notert og brukt. Takk også til Robert Bergersen for språkvask av manuskriptet. De som fortsatt har observasjoner eller skjemaer for 2016 (eller tidligere) liggende, oppfordres til å sende dem til meg slik at jeg kan oppdatere databasen.